

ԳԱՐՐԻԷԼ ԴՊԻՐ Կ. ՊՈԼՍԵՑԻ

(1667 — 1712)

Կ. Պոլսեցի յայտնի մանրանկարիչ Մարկոսի որդին էր Գարրիէլ Դըպիր, իր կարգին դարձած յայտնի գրիչ մը և մանրանկարիչ մը նոյն քաղաքին մէջ: Մնած է Ժէ. դարու կիսուն մօտաւորապէս: Հօրենական արուեստին սկըսած է հետևիլ պատանեկան տարիքէն և չուրջ կէս դար վաստակած է որպէս գրիչ և ծաղկող:

Իր կենսագրութեան վերաբերող տեղեկութիւններ գրեթէ չկան: Մանօթ է սակայն իր շիրիմը, որ կը գտնուի Պալլադիէի Հայոց Գերեզմանատան մէջ, և անաղարտ մնացած է իր տապանագիրը, ուր իր անունը կը յիշուի մեծ դոմեստով:

Եղեալ ներքոյ այս տապանի,
որդի ծաղկարար Մարկոսի,
Գարրիէլ Դպիր ցանկալի,
ազգաց պարծանք էր պատուելի:
Հանգիւղողաց այսմ շիրիմի՝
ասացէք Տէրն ողորմեսցի:
Եհաս հրաման Տեառն արարչի,
հանգեաւ ի յոյսն յաւիտենի.
թվին ՌՃԿԱ (1712):

— Տես Հայաստանի Կոչնակ, 1955, էջ 730, Գ. Բամպուրճեան:

Բնատուր տաղանդով օժտուած նկարիչ Գարրիէլ Դպիր մօտաւորապէս կէս դարեան վաստակէն քիչ բան յայտնուած է մինչև հիմա, վեց ձեռագիրներ միայն, զոր կը ներկայացնենք ստորև՝ ժամանակագրական կարգով:

1.— Գիրք Հարցմանց Գրիգորի Տաթևացւոյ, օրինակուած 1667ին, Կ. Պոլսոյ մէջ: Մէկ մասը գրած է ներսէս Դպիր: Գարրիէլ Դպիր ծաղկած է և նըկարադարդած: Ստացողն է Շմաւոն (Շահնազար) Սրկ. Ազուլեցի.— Զեռ. Ս. Յ. Թիւ 205:

2.— Սաղմոս, 1672ին, Ստամպուլի մէջ, գրած և ծաղկած է ինքն իրեն համար: Յիշատակարանին մէջ կ'ըսէ. «Եւ արդ ինձրեմ զտեսողացդ ոչ առնել զբամահանս ի վերայ մեր, քանզի զիր ոչ եմ ուսեալ ի վարժապետէ, այլ տրօք

Տեառն այսչափըս ստացեր էի. ապայ նորահաս զոլով՝ արհեստի կատարեալ չէի հմուտ. սղալանաց իմոց ներուսն արասջիք, թէ զբին և թէ ծաղկին. զի կարն մեր այս էր».— Յուլյակ Զեռ. Ս. Յակոբեանց, Ե. Հատոր, 1971, էջ 389, թիւ 1596:

3.— Հաւաքածոյ — Պատմութիւն Աղեքսանդրի, օրինակուած 1694ին, Կ. Պոլսոյ մէջ: Աղեքսանդրի Պատմութեան նկարագրողո՞ղ՝ Գարբիէլ Դպիր.— Զեռ. Վիեննայի Միթթարեանց, թիւ 319:

4.— Աւետարան, օրինակուած խաչատուր Դպրի ձեռքով, 1695ին, Կ. Պոլսոյ մէջ: Նկարագրողո՞ղ՝ Գարբիէլ.— J. Mwyldermans, Un Recueil Manuscrit, Bruxelles 1950, Extrait, An. Boll. p. 292:

5.— Խորհրդատետր, օրինակուած Պետրոս Դպրի ձեռքով, 1703ին, Կ. Պոլսոյ մէջ, Զէյթունցի Կարապետի համար: Մաղկո՞ղ՝ Գարբիէլ ծաղկարար.— Զեռ. Երեանի, թիւ 392:

6.— Խորհրդատետր, օրինակուած Կ. Պոլսոյ մէջ: Մաղկո՞ղ և նկարագրողո՞ղ՝ Գարբիէլ.— Զեռ. Ս. Յ. Թ. 2270:

Սպասելի է որ յառաջիկային նոր յայտնագործումներով Հարստանայ Գարբիէլ Դպրի երկերուն ցանկը:

Ն. ԱՐՔ. ՄՈՎԱԿԱՆ

